

Interpellation till: Elisabeth Kihlström (KD) landstingsråd och ordförande i sjukvårdsutskottet.

Endometriosis är en kronisk sjukdom som drabbar ungefär var tionde kvinna i fertil ålder. Enkelt beskrivet innebär det att celler som liknar livmoderslemhinnan hamnar utanför livmodern, oftast i buken men ibland även på andra ställen i kroppen t.ex. lungorna. Detta leder ofta till inflammationer som leder till smärtor, ärrvävnader och sammanvävningar. Med tiden leder det till att endometrioshärdar eller cystor. Symptom är ofta extrema smärtor i samband med mens och ofrivillig barnlöshet. 20 % av de som har endometriosis har mycket svåra symptom.

Det tar i snitt 7-8 år från att en person förstår att hon har mer ont än vanligt till att hon får en diagnos och får tillgång till hjälp. En av anledningarna är att kvinnor som lider av endometriosis och söker vård avfärdas med att det är normalt att ha mensvärk och att det är en vanlig smärta. Ofta har personerna träffat många olika läkare innan den rätta diagnosen kunnat ställas. Det finns ofta liten kunskap kring endometriosis inom såväl sjukvård som hos allmänheten.

Det är en mycket allvarlig sjukdom som påverkar de som drabbas i hög utsträckning. Det är inte ovanligt att personer som lider av sjukdomen tvingas till sjukskrivning vid menstruationen på grund av smärtorna. Behandlingen av endometriospatienter är ofta komplexa och kräver flera discipliner, i synnerhet för den femtedel som lider av svåra symptom. Det finns idag inget botemedel, men det finns sätt att lindra symtomen genom medicinska och/eller kirurgisk och psykologiska behandlingar.

2009 öppnade det första endometrioscenrumet i Sverige i Uppsala, 2012 öppnade ett liknande i Stockholm. Det är ett center som samlar flera discipliner och som möjliggör vård inom flera av de områden som drabbar endometriospatienter. Vissa landsting har också endometriosteams där specialister samarbetar kring endometriospatienter.

Det är framförallt två aspekter som lyfts fram för en bättre vård för endometriospatienter:

- minskad tid från första symptom till att diagnos ställs genom bl.a. ökad kunskap inom primärvården och hos allmänheten.
- Samarbeten mellan de olika disciplinerna som endometriospatienterna behandlas av.

Min fråga är:

På vilket sätt säkerställs ett bra bemötande och vård för endometriospatienter i Värmland?

Madeleine Nyvall (V)